

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Primu[m] est mysteriu[m] meditati[u]e turbat[i]o[nis]

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

go scriptissima solitaria et clausa cum ingressus
est angelus ad eam: nec dubium tunc erat in de-
uotissima atque feruentissima oratione: et excel-
lentissima diuine bonitatis contemplatione: et per
pue: ut credendum est meditatio circa salutem
huanam gressus et eam ardentissime desiderando.
Ingressus itaque angelus ad eam dixit: Ave gratia
plena dominus tecum: benedictus tu in mulieribus. **N**oua
prius atque proposita insolita salutatio. **S**in-
gularis virginis sacre commendatio. **D**ic itaque
nobis o puella formosissima: o matris salutem vene-
randa: o uero sacratissima: quod ab angelo au-
disti quod tibi angelus retulit: **E**rite nulla
vixit creatura que tale salutatio: et tale
quod annuntiationis audierit: quales tunc ab archa-
gelo gabriele audisti. **V**enit quippe angelus
ad saraz uxorem abrahe **Gen. xvij.** venit ad
agar. **Gen. xvj.** venit ad uxorem manue. **Ju-
dica. xij.** sed nunquam angelus sic aliquam salu-
tauit sicut gabriel maria. **O**mnino: quod gra-
tissima: quod salutatio: atque dignissima salu-
tatio. **I**n que precipue tangunt tria singula pui-
legia quibus palam ostendit virginis scitissime laus
et excellentia sine carnis. **P**rimum est pui-
legium gratiosissime perfectionis: cui dicitur Ave gratia
plena. **I**bi ei tangit omnis uicium exclusio per
uermum Ave. i. sine uero: et omnis gratia et fructus ple-
nitudine: cui subditur gratia plena. **S**ecundum est
pui-legium gloriosissime honorificationis: cum
dicitur dominus tecum. **T**ertium est pui-legium singula-
rissime perfectionis: cui dicitur benedicta tu in mu-
lieribus. **D**e his uide se. in ser. de salutatioe
angelica. **H**ec itaque noua et insolita salu-
tatio per figuram est illa noua epistola quam ipetra-
uit regina hester ab asuero rege per quam ue-
teres se aman reuocate fuerit. **H**est. vij.
Aman quippe interpretatur iniquus uel coangu-
stas. **A**suero interpretatur britudo uel atrium
eius. **H**ester interpretatur abscondita siue eleua-
ta in pennis aut preparata in re. **A**man igitur ad-
uersarius filiorum israhel. i. iniquus diabolus aduer-
sarius: qui procurauerat genus humanum chi-
rographum uetus ritus mortis inuicem. **S**z
ma hester. i. uero maria a deo in re prepara-
ta que ueri asueri regis. i. omnipotentis dei oculi
placuit impetravit nouam epistolam ueteris chi-
rographi reuocatori. **A**ue inquit angelus
gratia plena. **Q**uerere posset aliquis: que
in hac salutatioe tacuit angelus nomen ma-
rie. **A**d quod uicimus id uenienter factum
esse tripliciter. **P**rimo propter angelice

missionis qualitate: quod scilicet missus est angelus
ad eam non sicut ad maria: sed sicut ad gra-
tia plena. **E**ccelesia autem in hac salutatioe
addit nomen marie: quod maria per suo singu-
lari sidere tener. **M**aria enim idem sonat quod
illuminata. **S**ecundo propter uirginalis piane
sublimitate. **C**um enim personas excellentes
salutamur: nomen personarum tacemus et eorum ex-
cellentias aut dignitatem nominamus: ut **A**ue
rex: salua pater. **E**xcellentia autem uirginis
erat gratie plenitudo **I**deo sibi dixit ange-
lus Ave gratia plena. **T**ertio propter sin-
gularis promotionis nouitate. **C**um enim ad
aliquam dignitatem promouetur aliquis: nomen
eius personale et uisum relinquit: et uocat
nomen dignitatis sue: ut **H**ic est prior: hic
est abbas. ueniebat autem angelus ad uirgi-
nem nuntiaturus sibi nouam eius promotionem
ad inextimabile diuine maternitatis digni-
tatem ad quam faciebat eam idoneam gratie
plenitudo
Secunda principalis aduersitas est no-
uitas summe admirabilis annuntia-
tionis que tangit eum dicitur: **Q**ue cum
audisset turbata est in sermone eius etc. uisum
ibi: et regni eius non erit finis. **E**t circa hanc
nouitatem sunt tria specialia mysteria contemplanda
Primum est mysterium meditatiue turbationis
Secundum est mysterium commendatiue solatio-
Tertium est mysterium nuntiatiue promissionis
Primum igitur est mysterium
meditatiue turbationis: cui dicitur: **Q**ue cum au-
disset turbata est in sermone eius: et cogi-
tabat quis esset ista salutatio. **I**n quibus
uermis tria precipue tangunt: uicium uirginalis
modestia: uirginalis uerecundia: uirginalis
prudentia. **P**rimo itaque ibi tangitur
uirginalis modestia: cui dicitur: **Q**ue cum audisset.
Non enim sermone angeli refugit uel in-
terrupit: sed constanter et cum debita mod-
estia audiuit. **E**ccl. xxxij. **A**udi tacens et per
reuerentia accedet tibi bona gratia. **N**on
contra multe mulieres facit: sed etiam sap-
ientium plerumque interruptentes et inutilibus
uermis se occupantes. **I**tem. v. **D**iscunt
otiose circuire domos: nec solum otiose: sed
uermose et curiose loqui quod non prodest.
Non talis uicium fuit beata uirgo: sed tacta et
modesta. **N**on enim inuenit in euangelio nisi
raro locuta: et tunc breuiter: scilicet: et uulter.

¶ Ber. De annūciatōe dnica

Eccī. xxvj. **D**icitur sensata et tacita. **Eccī. v.** Sint pauci sermones tui. **S**ecundo tangitur virginalis verecūdia: cui dicitur Turbata est in sermōe et? **Eccī. xxvj.** Gratia super gratiā mulier sc̄ta et pudorata. **Q**uod contra **Hierc. ij.** Frōs mlieris meretricis facta est tibi: nolūsti erubescere. **N**ō talis virgō nō talis erat virgō sc̄tissima q̄ ex verecūdia yginali turbata ē in sermōe angelicō: turbata est in q̄ nihil r̄ndens: nō turbatione incredulitatē: sicut **Schartas:** neq; turbata est alia rōne culpabilis: neq; etiā de v̄sione angelica: q̄ angelos videre erat solita: sed verecūdata est et turbata turbatione q̄daz admiratiōis et verecūdie. **T**uz p̄ter forme virilis apparentiā: q̄. **S** angelus sibi apparuit in forma viri. **Ber.** **T**repidare virginū est ad oēs viri pauere i/gressus: oēsq; viri affatus horrere. **T**ū p̄ter isolitā relucētā: q̄ v̄cz sibi apparuit angelus cū ingenti lūine et insolito splendore. **U**n̄ cantat **eccī. i.** Et ex pauescit virgo de lumie. **T**ū p̄ter laudatiue salutatiōis p̄cellentiā. **V**entes em̄ vere humilitū q̄nto amplius laudant tāto magis erubescere solent et timere. **H**umilitū em̄ est laudes horrere et sic in eis viri laudata crescit. **Sene.** **Ber.** q̄ turbata est/ fuit verecūdie virginalis. **Eccī.** Gratia verecūdie illius sup̄ aux. **T**ertio tangit yginalis prudētia: cui dicitur **Hic** cogitabat q̄lis esset ista salutatio. **Ber.** **Q**ui tacuit et cogitauit fuit prudentie et discretiōis. **Hecille.** **L**ogitabat itaq; q̄lis esset ista salutatio: et q̄ntū ad p̄sonā q̄ eā salutabat. **H**ns em̄ discretos spiritū/ cogitabat q̄ erat bonus angelus et nō malus. **E**t q̄ntū ad salutatiōis formā q̄ sancta erat et gratiosa: et q̄ntū ad salutandi cāz: d̄ q̄ ad factū q̄dē nō dybitabat: lz de modo faciēdi dubitaret. **Sic** **ḡ d̄. Lu. ij.** **D**aria p̄seruabat oia q̄ba hec p̄ferēs in corde suo. **T**acuit itaq; virgo br̄az cogitauit anteq; r̄sum dare: q̄d est signū certissimū discretiōis et prudētie. **P**rudēs em̄ p̄ habz verbū in corde circūcidēs illd̄ pus tima rōnis q̄ veniat ad linguā incaute plationis. **Sen.** **P**rimo veniat sermo ad l̄mā q̄ ad linguā. **Eccī. xxi.** **V**erba prudētū statim p̄derabunt: **I**n ore fatuoz̄ cor eoz̄. **I**n corde sapientū os eoz̄: q̄ v̄cz sapientes et discreti pus discernēdo in corde

deliberāt q̄ loq̄nt: sicut ecōrrario. **Sic** br̄z maria virgō prudētissima cogitabat q̄lis esset angelica salutatio. **E**t p̄stoz̄ verba et symeonis et anne p̄ferēs in corde suo.

Sc̄dm̄ est mysteriū cōmēdatiue salutatiōis. q̄d in euāgelio tangit: cui dicitur. **Ne** timeas mar. inue. em̄ ḡfaz ap̄ deū. q. di. fm̄ **Lb. xv.** **Q**ui ap̄ deū meret ḡram nō habet qd̄ timeat. **D**icit **ḡ:** **I**nuenisti ḡram. s. deiz̄ boim̄ pace: morte destrutione: et vite reparatiōis. **N**os igit̄ q̄ peccando ḡram amissim? morte incurrim? et vitā pd̄ditim? ad hāc ḡfe inuētricē: morte destructricē: et vite reparatricē secure accedimus. **Ber.** **Ne** timeas maria inuenisti ḡtiā ap̄ d̄m̄: q̄ntā ḡram: ḡram plenā gratiā singularē **S**ingularē an generalē: v̄trā q̄ sine dubio: q̄ plenā: et eo singularē q̄ generalē. **I**psam em̄ ḡnālē singulariter accepisti. **E**o inq; singularē q̄ ḡnālē. **N**ā sola oibz̄ bus ḡram inuēisti: **S**ingularē: q̄ sola hāc inuenet; plenitudinē: **G**eneralē: q̄ de ipsa plenitudine accipiāt vniuersi. **Hec** ille

Tertū est mysteriū nūciatiue legatiōis: q̄d in euāgelio tangitur: cui dicitur: **E**cce p̄cipies in vtero et paries filiū et vocabis nomē ei? **I**esum: **Hic** erit magnus et filius altissimi vocabit̄ zc. vsq; ubi erit finis. **Hec** est noua atq; insolita legatiō et singulariter admirabilis nunciatio. **T**ū p̄ter matris virginitatē: cui dicitur **E**cce p̄cipies in vtero et paries filiū. **Hec** ē itaq; p̄phetie illius adimpletio q̄ habet **Lc. i. vii.** **E**cce virgo p̄cipiet et pariet filiū. **T**ū p̄ter nois filij p̄p̄teratē: q̄ subditur: **E**t vocabis nomē eius **I**esum. i. saluatozem. **D**icit. **j.** **I**psē em̄ saluū faciet populū suū a peccatis eoz̄. **R**ichard. de sancto **Thō.** **I**esus nomē dulce: nomē delectabile: nomē confortās peccatoz̄: et beate sperat go iesu esto mihi iesus. **P**etrus rauē. **E**t vocabis nomē ei? iesū. **Hoc** ē nomē q̄d dicitur cecis visum: surdis auditū: claudis gressū sermonē mutis: vitā mortuis: totāq; v̄trā boli potestātē de obsessis corporibz̄ v̄trā huius nomis effugauit. **Hec** ille. **T**ū v̄trā n̄iq; p̄ter ineffabile filij dignitatē: q̄ subditur: **Hic** erit magnus et filius altissimi vocabit̄ zc. **U**bi primo tangit saluatozem